

Са становишта услова за остваривање права на рад, стоји основ да је у питању повреда уставног права на рад, посебно у погледу потпуне пословне способности човека, јер је Устав стицање те способности везао за 18. годину живота. Тако гледано, прописивање услова у погледу година живота није у складу с Уставом. Међутим, да је законодавац прописао претходне услове у погледу стручне спреме и радног искуства, постигао би циљ којим се руководи законодавац - већа сигурност и безбедност у саобраћају.

Са становишта образовања, односно права на образовање, које Устав признаје свим грађанима, могуће је прописати потребне услове, па и године старости ако се ради о редовном образовању и до нивоа средњег образовања. Али, пошто овде није случај редовног или ванредног образовања, већ полагање одређеног испита за возача-инструктора, то је, по ошени Уставног суда, законодавац прекорачио уставно овлашћење па је утврдио да део спорне одредбе члана 95. Закона о безбедности саобраћаја на путевима није у сагласности с Уставом.

(Одлука Уставног суда Србије Iу бр. 635/91 од 21. новембра 1991. године)

Припремио др Томислав Вељковић

ОДЛУКЕ ВИШЕГ ПРИВРЕДНОГ СУДА СРБИЈЕ

Не може се тражити накнада штете у међународном превозу железницом уколико није поднет захтев за рекламацију

Првостепени суд је одбацио тужбу јер тужилац није поднео железници захтев за рекламацију.

Тужилац у жалби истиче да подношење захтева за рекламацију железници није услов за накнаду штете па је предложио да се решење укине, а предмет врати на наставак поступка и доношење одлуке.

Виши привредни суд Србије одбио је жалбу и потврдио првостепено решење.

Из Образложења:

"Из података предметног списка произлази да тужилац утужени износ потражује на име накнаде регресне штете, будући да је свом осигуранику за штету насталу на роби у току међународног превоза железницом исплатио 20.000 динара.

Међу странкама је спорна примена одредаба чл. 29. и 30. Споразума о међународном железничком робном саобраћају – СМГС-а, да ли се тужба у овој парници може сматрати преурањеном.

Првостепени суд је правилно поступио када је донео ожалбено решење јер је, правилно ценећи одредбу чл. 29. тач. 1. СМГС-а, утврдио да је тужба за наплату спорног износа по основу штете настале у међународном превозу робе железницом преурањена, па је сходно томе правилно применио материјално право када је тужбу одбацио.

Ово због тога, што је одредбом чл. 29. тач. 1. СМГС-а предвиђено да се тужба може поднети само ако је пре тога железници био поднет захтев за рекламацију, и ако је поступак по постављеном захтеву окончан".

Према томе, не може се тужбом тражити накнада штете ако претходно није поднет захтев за рекламацију железници и ако поступак по том захтеву није окончан.

(Решење Вишег привредног суда Србије ПЖ 628/92. од 6. априла 1992. године)

Одлука спољнотрговинске арбитраже не може се побијати пред судом због неутврђеног чињеничног стања

Првостепени суд је одбио тужбени захтев којим се тражи поништај одлуке спољнотрговинске арбитраже. Благовременом жалбом тужилац побија пресуду и истиче да је, при доношењу пресуде, повређено начело утврђивања материјалне истине јер чињенично стање није у потпуности утврђено, па је предложио да се пресуда преиначи и укине одлука спољнотрговинске арбитраже.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепену пресуду.

Из Образложења:

”Предмет спора је поништај одлуке Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Југославије у Београду Т. 39/87. од 17.10.1988. године.

По налажењу овога суда правилно је поступио првостепени суд када је донео ожалбену пресуду, одбио тужбени захтев за поништај арбитражне одлуке и тужиоца обавезао да туженом на име трошкова парничног поступка плати 5.080,00 динара.

За своју одлуку дао је довољно јасне и на закону основане разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд, па налази да не стоје жалбени наводи из којих тужилац побија пресуду.

Не стоји ни навод жалбе да је повређено начело материјалне истине јер чињенично стање није у потпуности утврђено. Ово са разлога што се одлука арбитраже не може побијати због утврђивања чињеничног стања, већ само због повреде поступка и погрешне примене материјалног права.

Првостепени суд је правилно утврдио да не постоји ниједан разлог за поништај одлуке спољнотрговинске арбитраже, пошто је у поступку пред арбитражом правилно утврђено чињенично стање и правилно примењено материјално право, а да при томе није учињена ни битна повреда поступка на коју суд пази по службеној дужности.

Све друге околности и наводи на које се тужилац позива у жалби су без утицаја на доношење другојачије одлуке”.

Према томе, одлука спољнотрговинске арбитраже не може се побијати због утврђивања чињеничног стања.

(Пресуда Вишег привредног суда Србије ПЖ. 4103/92. од 28. априла 1992. године)

Захтев за утврђивање ништавости уписа у судски регистар подноси се у року од 30 дана

Првостепени суд је одбацио тужбу.

Благовременом жалбом тужилац побија решење и предлаже да се исто укине, а предмет врати на поновни поступак јер сматра да је благовремено поднео захтев.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепено решење.

Из Образложења:

”Правилно је првостепени суд утврдио, а што и жалилац не спори, да је тужба поднета по протоку законског рока од 30 дана па је правилно и поступио када је одбацио тужбу тужиоца. Није основан навод жалбе да тужба није неблаговремена. Како је протекао рок од 30 дана за подношење тужбе, рачунајући од дана када је подносилац тужбе сазнао за разлоге ништавости, то је првостепени суд правилно донео своје решење, а жалба се појављује као неоснована”.

Према томе, тужба за утврђивање ништавости извршеног уписа у судски регистар може се поднети у року од 30 дана од дана када је подносилац захтева сазнао за радње ништавости, а према Закону о поступку за упис у судски регистар.

(Решење Вишег привредног суда Србије ПЖ. 4703/92. од 30. априла 1992)

Против решења о упису у судски регистар није дозвољена ревизија

Решењем првостепеног суда одбијен је захтев жалиоца за брисање предузећа из судског регистра.

Виши привредни суд Србије одбио је жалбу и потврдио првостепено решење.

Против решења другостепеног суда тужилац је изјавио ревизију.

Врховни суд је ревизију одбацио као недозвољену у складу са одредбом чл. 13. Закона о поступку за упис у судски регистар.

Наведеном одредбом прописано је да против правноснажног решења донесеног у поступку за упис у судски регистар није дозвољена ревизија нити понављање поступка.

Према томе, ревизија се не може изјавити против решења којим је окончан поступак у вези уписа у судски регистар.

(Решење Врховног суда Србије Прев. 48/92. од 28. априла 1992. године)

Последице недоласка на два рочишта

Првостепени суд је констатовао да се тужба сматра повученом.

Тужилац побеђа ово решење и истиче да је приступио на прво рочиште и да нема услова за примену чл. 465 ЗПП-а па је предложио да се решење укине.

Виши привредни суд је одбио жалбу и потврдио првостепено решење.

Из Образложења:

"Правилно је првостепени суд донео своје решење јер су за то испуњени услови из чл. 465. ст. 2. ЗПП-а. Ово са разлога што је одржано једно рочиште али странке нису приступиле на два каснија рочишта па се тужба сматра повученом како је то констатовао првостепени суд, па се жалба сматра неоснованом".

Према томе ако странке изостану са два узастопна каснија рочишта тужба се сматра повученом.

(Решење Вишег привредног суда ПЖ 45553/92. од 30. априла 1992. године)

Припремио др Јездимир Митровић

ОДЛУКЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Тужени дневни лист објавио је без сагласности и одобрења тужиоца, као аутора у виду фељтона у 18 наставака делове књиге тужиоца - аутора књиге и то под измењеним насловом.

Тужилац је пред Окружним судом тражио заштиту ауторских моралних и имовинских права и накнаду штете.

Окружни суд је у смислу члана 330. Закона о парничном поступку донео међупресуду и утврдио повреду ауторских права тужиоца и право на накнаду штете. Врховни суд одбио је жалбу туженог и потврдио међупресуду првостепеног суда. Судови су стали на становиште: Пошто је тужени оспорио и основ тужбеног захтева и висину, а да је у погледу правног основа ствар сазрела за доношење одлуке и да је доношење међупресуде целисходно како би се одлучило само о основу тужбеног захтева, а да се о висини тужбеног захтева застане до правноснажности међупресуде.

У поступку пред првостепеним судом утврђено је да је тужени у дневном листу објавио без сагласности и одобрења тужиоца, као аутора, у виду фељтона у 18 наставака делове књиге тужиоца, аутора књиге и то под измењеним насловом.